

ՊԱՏՄԱՆՔ

Յարեհան գլխի Գորայ Կիր. 10 Մճ.
Պաւառաց 12 »
Վեցան. Կ. Գորայ 5 »
Պաւառաց 6 »
Ստար երկիրներու 2 1/2 լ.
Մանուգման Կողմ մէկ անգամի հա-
մար 3 զուրուշ, երկու անգամի հա-
մար 2 զուշ է. աւելի անգամներու
համար զատ սահարկութիւն կը-
լայ :
Իւրաքանչիւր թիւ 40 փարս արծ :

ՀԱՆԱՊԱՁՕՐԵԱՅ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 20 ՓԵՏՐՎԱՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Գերմանիոյ և Ռուսիոյ սպառազին-
նութիւններն Եւրոպական մամուլն ու-
շագրութեան առարկայ լինելէ դադ-
րած չեն : Հիւսիսային Գերմանիոյ
կաղէթին մի յօդուածը բաւական
կարեւոր յայտարարութիւններ կընէ :
Այս թերթին, որ Պիսմարք իշխանին
բերանը կը համարուի, քանի մ'ան-
գամ այս խնդրոյն վրայ խօսեցաւ,
և սպառազինութեանց պատասխա-
նատուութիւնը Գաղլիոյ և Ռուսիոյ
վրայ ձգեց : այս անգամ դարձեալ
նոյնպէս կընէ, և կըսէ թէ Ռուսիա
մեծ սպառազինութիւններով և ամ-
բութեանց շինութեամբ զբաղեալ է :
Ռուսիա պէտք չէ վախայ Գերմանիոյ
կողմէն յարձակումէ մը : Ինչո՞ւ հա-
մար ուրեմն պէտք կը տեսնէ ընդար-
ձակ ամրութեանց : Բայց եթէ ստոյգ-
է որ Ռուսիա կ'սպասէ որպէս զի Գաղ-
լիա պատրաստուի, այն ժամանակ
այդ պատրաստութիւնը անոր կողմա-
նէ յարձակման նպատակ մ'ունին :
Քանի որ, ըստ յիշեալ կաղէթին, Գաղ-
լիա և Ռուսիա՝ առանց Գերմանիոյ
կողմէն յարձակման երկիւղ ունենա-
լու՝ կ'սպառազինին, ուրեմն իրենք
յարձակողական աշխարհապարութեան
մը կը հետեւին : Այսպիսի փոխադարձ
ամբաստանութիւններ չեն կրնար հար-
կաւ երկու կողմէ վստահութեան նը-
շան համարուիլ : Ռուսիա և Գաղլիա
կրնան ըսել թէ Գերմանիա խաղաղու-
թեան ժամանակի մէջ իւր արդէն
ստուալ բանակը կը մեծցնէ, յորմէ
կրնայ հետեւել թէ յարձակողական
նպատակներ ունի : Եւրոպիոյ ըստա-
նազինութիւնը տեսութեանց իրարմէ
անվստահութեան արդիւնք են, և
իսկապէս դժուարին է գուշակել թէ
երբ վերջ պիտի գտնեն արդեօք :

Աւստրիոյ երեսփոխանական պատ-
ւիրակութեանց փետր. 13ին փակուե-
լուն առթիւ՝ նախկին նախարար Պ.
Շմերլինկ ատենախօսութիւն մ'ընե-
լով՝ ըսած էր թէ Աւստրիա իւր զին-
ւորական զօրութիւնն աւելցնելու
պէտք չունի, քանզի «իւր քաղաքա-
կան խիզճը բարի և մաքուր է, որ
քանի մը հարկը հազար զօրք կարժէ» :
Այս առարկութիւնն ինչպէս կը տես-
նուի վերացեալ և փիլիսոփայական է-
ութիւն Հիւսիսային Գերմանիոյ կաղէ-
թին Հէկէլեան ոյժմտութեան կըղպշի-
որ Աւստրիոյ պետական մարդուն սը-
խան ուղղել կը փութայ : «Գերմանիա
ալ, կըսէ, 1870 յունիս ամսոյն մէջ
մաքուր խիզճ մ'ունէր, այսու ամե-
նայնիւ անոր զինուորական արդիւն-
քը կասկածելի էր, այսինքն հաւա-
նական էր որ յաղթուէր, եթէ պա-
տերազմի դաշտին վրայ քանի մը հա-

րկը հազար զօրք նուազ ունենար :
Լուգովիկոս Ժ. Դի և Նարոյէն Պոնա-
բարթի պատերազմաց ժամանակ ալ
դարձեալ Գերմանիոյ խիզճը մաքուր
էր, բայց անիրաւ յարձակողը՝ փո-
խանակ մաքուր խիզճ քանի մը հա-
րկը հազար զօրք աւելի ունենալով,
յաղթանակը տարած էր : Հիւսիսային
Գերմանիոյ կաղէթն ազդարարութիւն
կընէ թէ այն ժամանակները Գաղլիոյ
և Ռուսիոյ միջև դաշնակցութեան
գաղափար մը չկար ընդդէմ Գերմա-
նիոյ, մինչդեռ այժմ այս երկու մեծ
տէրութեանց մէջ զօրաւոր կուտակ-
ցութիւնք կան : որք դաշնակցութեան
գաղափար ունին : Ասկէ դատ՝ իսա-
լացիք կուտակցութիւն մը կազմած են
Աւստրիոյ խաղաղական դաւաճներն՝
այն է թիւօլ, թրիէստէ և այլն առ-
նելու համար, և կարելի է յարմար
ժամանակ մ'Աւստրիոյ դէմ զինին :
Հետեւեալ, ըստ Հիւսիսային Գեր-
մանիոյ կաղէթին, ներկայ վիճակին
ժանրութիւնը դիպցողներուն դար-
մանք կ'աղղեն Պ. Շմերլինկի նման
փորձառու պետական մարդու մը
վերայիշեալ դիտողութիւններն, և
անոնց համար եղած ծախսհարու-
թիւնք » :

Այս խորհրդածութիւններէն կըր-
նայ անսուշիլ որ Ռուսո-Գաղլիական
դաշնակցութեան մը գաղափարը Պիս-
մարք իշխանին ուշագրութեան ա-
ռարկայ եղած է, և ինքն ալ արդէն
ուրիշ դաշնակցութեանց ձեռնար-
կած է Աւստրիոյ հետ համաձայնե-
լով, որուն խրատ կուտայ սպառա-
զինութեան : Պէրլինի մէջ նոր տես-
րակ մը հրատարակեցաւ, զինուորա-
կան զրէն եղած, որ Ռուսո-Գերմա-
նական պատերազմի մ'երեւակայական
նկարագիրը կընէ, ինչպէս որ Ֆրանքօ-
Գերմանական պատերազմէն ետեւ Անգ-
լիոյ մէջ յօդուած մը հրատարակ-
ւած էր, «Տօրքինկի ճակատամարտ»
վերնագրով, որ Անգլիոյ վրայ երե-
ւակայական յարձակման մը նկարա-
գիրը կընէր : Տեսարակին հեղինակը
Գաղլիա և Ռուսիա դաշնակից կընէ,
որոց կըյարի խաղաղ : Դաշնակիցը
Գերմանիոյ և Աւստրիոյ վրայ կըյար-
ձակին, բայց Ռուսիա քիչ վերջը հաշ-
տուելով առանձին կըմոզու գիտողիւ,
և յաղթական Գերմանիա Անգլիոյ
հաւանութեամբ Պէլճիան կառնու :
Այսպիսի երեւակայական ճակատա-
մարտներ դրել դիւրին է : Բայց դժ-
բաղդաւար շտտ անգամ երեւակայու-
թիւնն իրողութիւն եղած, և զրէն
ետեւ սուրն յատարադէ եղած է :

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ ԵՆԵՂՆԵՑԻ

Փետրվար 20 թուով Թայմինգի մէջ
հետեւեալ յօդուածը կը կարդամք :
« Բարեկարգութիւն Հայաստանեայց
Եկեղեցւոյ » խորագրով :

ՊԱՏՄԱՆՔ

Գորս Կեանքով Կարգաց Կանոն
ձախը Խորագրով Կան Կրայ Է :
Իրադրոյս վերաբերեալ նամակ
կամ որ և իցէ գրութիւն Խորագրի
—Տնորդին պիտի ուղղուի, Գորս
Քիա Սանտրքըրար Հաստիսի թիւ
198, Նորո խան, Մասիսի դրասն
եակը :
Հանրու ծախքը Հիմարուած նա-
մակ չընդունուիր :
Չտարած նամակ, յօդուած, եւ
եւ չեն արուիր :

« Ազգային Բյուզի նախագահ
Մաքսոնայոս Գեղարարեալ և մասնա-
խորհրդին հրաւիրանք, երեկ Բը-
լիւզի սրահին մէջ (Ի Հուլիսի Զօ-
կարթնա) Միթինկ մը տեղի ունեցաւ,
ուր Այնթապի Հայ արքեպիսկոպոս
Մկրտիչ Փոքր-Ասիոյ մէջ Հայաստան-
եայց եկեղեցւոյ բարեկարգութեան
պատմութիւնն ըրաւ : Խնտրայի եղիս-
կոպոսը, վերապատուելի Բայէն եւ
պիսկոպոսը, Պալօթ երէցը, Թրիսթ-
րէմ Կաննիկոսը, Պատուելի Նօյան,
Պատուելի Սիմիսըն և Պ. Բառամ
ներկայ դոնուորներուն մէջ էին :
Մաքսոնայոս Գեղարարեալ կը նախա-
գահէր : Թրիսթրէմ Կաննիկոսը բա-
նախօսութիւն մ'ընելով ըսաւ թէ
Հայաստանեայց եկեղեցին մասնաւոր
պահանջներ ունէր մեր (Անգլիաց-
ւոյ) վրայ, և սակայն հազիւ կրնամք
ցուցնիլ ուրիշ ազգային եկեղեցի մը,
որոյ վրայ մեք Անգլիոյ մէջ ընդհանրա-
պէս ոչինչ գիտնամք : Թրիսթրէմ Կա-
ննիկոսն Հայաստանեայց եկեղեցւոյ
մէջ համառօտ պատմութիւնն, և իշխեալ
եկեղեցւոյ անդամաց կողմանէ դարե-
ի դար ընդունուած նախապաշարա-
կան հաւատարեաց նկարագիրն ընելէ
յետոյ, ըսաւ թէ Սիմիսիայի Պօրտ
ընկերութեան Միսիոնարաց գործը
Փոքր-Ասիոյ Հայոց մէջ քննութեան ո-
գի մը դարձուցանելով կարեւոր ար-
դիւնքներ յաւաք բերած էր : Այն-
թապի արքեպիսկոպոս և Հայաս-
տանեայց եկեղեցւոյ կրօնական գըլ-
խաւոր կեդրոններէն մին եղող Սոյո
վանքին կաթողիկոս Մարթին Մկրտիչ
այս կերպիւ երեւան ելած կրօնական
վիճաբանութեանց միջոցին իւր Ժօ-
ղովրդեան կողմէ իրեն եղած ալլ և
այլ հարցմանց վրայ համոզուեցաւ թէ
խոշոր սխալներ և զեղծումներ սպըր-
դած էին Հայաստանեայց եկեղեցւոյ
մէջ : Սակայն իւր Ժողովրդէն բազ-
մաց պէս, Մկրտիչ արքեպիսկոպոս
Ամերիկայի Նոնթօփօրմիթ եկեղեց-
եայ Միսիոնարներուն աւանդած
Գոնկրէկէլընէ (Ժողովական) դրու-
թիւնը կ'ատէր : Երբ այս կէտին վրայ
տակաւին կը վարանէր, Անգլիական
աղօթարքըրին մէջ թարգմանութիւնը
ձեռք ձգեց, և Անգլիական եկեղեց-
ւոյ ժամադրքին և եպիսկոպոսական
դրութեան մէջ գտաւ այն բանն ում
սրտանց կրնար յարկիլ : Բարեկարգ-
եալ հաւատոյ մասին իւր ըրած քըն-
նութեանց մէջ իրեն օգնեցին Կ.
Պօլիս բնակեալ Պատուելի Գէօլէր
Միսիոնարն և հանդուցեալ Կօպաթ
Եպիսկոպոսն, և ի վերջոյ Մկրտիչ

արքեպիսկոպոս հրապարակաւ յայ-
տարարեց թէ ինք Անգլիոյ եկեղեց-
ւոյն կըյարէր : Այս պատճառաւ ինք
հարածանքներ և փռաններ կընց, բայց
իւր Գիրքը պահեց և Այնթապի մէջ
300է աւելի Հայք հաւատարիմ մնա-
ցին իւր հոգեւոր իշխանութեան :
Եթէ Պատուելի Նիւթիմն չմտենէր,
այժմ Մկրտիչ արքեպիսկոպոս կըր-
նար եկեղեցի մ'ունենալ և անոր մէջ
իւր Ժողովրդեան քարոզել :

« Տարինեով յապարուած յետոյ,
Այնթապի մէջ եկեղեցւոյ մը շինու-
թեան համար կայսերական հրովար-
տակ մը ձեռք բերուեցաւ, հիմերը
դրուեցան և պատերն ալ գետնէն
քանի մ' սոր կըյան բարձրանալ,
բայց դրամի պակասութեան պատ-
ճառաւ գործը կուտեցաւ, և իշխեալ
եկեղեցւոյն և մի քանի դպրոցներու
կառուցման համար հանդանակու-
թեան մը հրաւեր կը կարդայուի :
Սըր Հէնրի Լէյթըրալ կաշխատի Բ. Դըր-
նէն հրովարտակ մը ձեռք բերելու որ
Փոքր-Ասիոյ մէջ Անգլիական եկեղեց-
ւոյ դպրութիւնը ճանչէ : Ն. Վանմա-
թիւնն յոյժ ջերմութեամբ դրած է
առ Լորտ Թէնթիլթըրն ի նպաստ Մը-
կըրտիչ Արքեպիսկոպոսին : Հայոց Ժօ-
ղովական (բողոքական) 43 միութեանց
պատուելիներն և երեք եպիսկոպոս
ները դիւր ուղղած են յայտարարող
թէ իրենք պատրաստ են Բարեկարգ-
եալ (Անկիլքան) Հայ եկեղեցւոյն յա-
րիւ, եթէ զայն իրըն դատ եկեղեցի
ճանչնող արքեպիսկոպոսն ստացուի :
Այնթապի այդ եկեղեցւոյն համուս
չէնքը կառուցանելու համար 1000էն
1200 անգլիական ոսկի պէտք կը լի-
նի, որոյ 300ն արդէն հանդանակեալ
է : Տարախոյս չկայ թէ կարեւոր ար-
դիւնքներ յաւաք պիտի գտն Հայաս-
տանեայց եկեղեցւոյն մէջ տեղի ու-
նեցած այն շարժումէն :

« Ետոյ Մկրտիչ արքեպիսկոպոսն,
որ կըսուէր թէ միայն անցեալ սեպտե-
ամսոյ մէջ սկսած էր Անգլիկներն ուս-
նիլ, և որ տակաւին խիստ քիչ ժա-
մանակէ ի վեր այս երկիրն (Անգլի-
ոյ) մէջ կը գտնուէր, խօսք առնելով,
անգլիկներէն ընդուաւ և ներկայ պա-
րագայից մէջ ուշագրութեան արժա-
նի ուղղութեամբ Թրիսթրէմ Կաննի-
կոսէն աւելի մանրամասն նկարագը-
րեց Հայ եկեղեցւոյն մէջ բարեկար-
գութեան համար եղած շարժումը :
Պ. Բառամ յաջորդելով, Ժողովրդեան
հետ իւր անձնական ծանօթութեանը
վրայ յենելով ըսաւ թէ անոնցմէ շա-
տեր պատրաստ են Բարեկարգեալ եւ
կեղեցւոյն յարիւ, եթէ Անկիլքան եւ
կեղեցին անգամ մը ճանչուի իրըն
գտաւ եկեղեցին ի փոքր—Ասիա : Տրոյ
վճարման խնդիր մը կայ : Բայց Թուրք
պաշտօնատարը, որք տուրքերն եւ
կեղեցեայ դրուաններուն միջոցաւ կը
հօս արեն, իրենց կրօնական վիճ մը

* Այս կրօնախօս եպիսկոպոսին անց-
եալ վարուց և գործոց նկարագիրն յա-
տուկ յօդուածի մը կը պահանջուի : անհեր-
քելի իրողութեամբ ցոյց տալու համար
թէ իւր գաղթականական գործոց հետեւա-
նք միայն Բողոքականութեան դիմած է :
Գ. Խ.

Նկատած բանին չպիտի միջամտեն : Ամերիկացի Միսիոնարացի Հասցովորդական եկեղեցիներն արդէն ճանչըւած էին , և այժմ հարկ էր որ Միսիլիքան եկեղեցին և Միսիոնարացի պիսկոպոսին դիրքը պաշտօնապէս ճանչուէին : Պատուելի թրիսթըմ կանոնիկոսը քէնթըրըքի արքեպիսկոպոսին «այժմ Միսիոնար եկեղեցւոյն հետ հաղորդակցութեան մէջ գտնուող» Միսիոնար արքեպիսկոպոսին վրայ դրած յանձնարարագիրը կարգաց , որ այն եկեղեցւոյն համակրութիւնն ու հոգածութիւնը կը հըրաւորէր անոր վրայ : Ն. Գերաշնորհութիւնը կըսէր նաեւ իւր դրոյն մէջ թէ «մինչև ինչ աստիճան որ նորա (Միսիոնար արքեպիսկոպոսին) Անգղիա-րէն լեզուոյ մասին ունեցած հմտութիւնը ներքէ , կը վաճառքիմը որ նա մեր քէնթըրըքի վիճակին մէջ դըռնուող որ և է եկեղեցւոյ կամ մատարան մէջ պաշտօն կատարէ՝ այն եկեղեցւոյն կամ մատարան գլխաւորին հրաւիրանօք և տեղւոյն եպիսկոպոսին հաւանութեամբ :»

Սոյն օրինակ դրութիւններ յաճախ կը տեսնուին Ամերիկացի Միսիոնարացի Միշնէրի Հէբըլու ամսական ամսականութիւն մէջ , և օրինակի աղաղակ , յիշեալ ամսականութիւն վերջին թուոյն մէջ ալ Միսիոնար նստող Միսիոնարին մը նամակը տեսած էինք , որ Բողոքականութեան ներմուծուելէն առաջ յիշեալ քաղաքի Հայոց մէջ տիրող նախապաշարունակութիւն և խաւարն , իսկ ընդհակառակն այժմ տեսնուած արթննալ և յառաջդիմական ոգին կը նկարագրէր , ինչպէս նաեւ կարինէն դրուած նամակ մը , որ Ամերիկացի Միսիոնարին մը Բասէնի գաղտին մէջ Հայ դեղագիտներէ դուրս համակիր ընդունելութիւնը կը պատմէր : Մեր կրօնականութիւնը մը այն հրատարակութեանց մեծ կարեւորութիւն չէինք տալ , բայց թոյլով պէս լրագիր մ'իւր ամսեկէն աւելի աչքի զարնող էջերէն միոյն մէջ վերադիտելով յօդուածն հրատարակած և դործն ալ կարեւորութիւն ստացած լինելով՝ արժան դատեցինք մեք ալ նկատողութեան առնուել :

ՀԵՌԱՊՐԱՎԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Այս ամսուս հասած հետաքննող

Բնդորոշուելի 2 մարտ

Այսօր Զարին գահակալութեան 28րդ տարեդարձին առթիւ պաշտօնաւաճառական և պատգամաւորութիւնը ներկայացան : Զարը կէս ժամ պատշաճին վրայ կեցաւ , և զօրաց ու ժողովրդեան կողմէ համակրութեան եռանդաղին ցոյցեր տեսաւ :

Պաշտօնական ընդունելութիւնը նշանակեալ ժամուն կատարուեցան : Ամեն բան յաջողութեամբ անցաւ :

Զարը աւերակեանց դեսպաններն ընդունելով , ամենուն ալ մէկ մէկ սիրալիր խօսք ուղղեց մօտերս տեղի ունեցած պարագայի մը մէջ ցոյց տրուած համակրութեանց համար շնորհակալութիւն յայտնելով :

Այս օրէն երկու ժամ ետքը Զարը բաց կառնով դուրս ելաւ , և բոլոր անցած տեղերուն վրայ ժողովուրդն եռանդաղին համակրութեան ցոյցեր քաշաւ :

Փարիզ 2 մարտ

Արտաքին գործոց նախարարութեան և քաղաքական գործոց տնօրէնութեան մէջ խմբագրի պաշտօն վարող Պ. ար Փըրէսանսէ Կ. Պօլոյ դեսպանատան երկրորդ քարտուղար տնօրէնեցաւ իրականախա կամին , որ Պէլկրաս զըրկուեցաւ :

Լոնտոն 2 մարտ

Երեսփոխանաց ժողովին մէջ , արտաքին գործոց նախարարութեան խորհուրդը

հրդական Պ. Պօլոք հարցման մը պատասխանելով բոլոր թէ Անգլիական կառավարութիւնը Թուրքիոյ և Յունաստանի միջեւ բանակցութեանց խորհուրդը պաշտօնապէս չէ իմացած , միայն տեղեկութիւն տաւ թէ Պօլոք նոր առաջարկներ քաշած է Յունաստանի :

Լոնտոն 2 մարտ

Ստ. Բան.	12 3/4
Փոս.	1865 12
»	1869 11 7/8
»	1871 63 1/2
»	1872 18 1/2
»	1873 41
»	1874 85 1/2
Այլ խոս.	97 13/16

Փարիզ 1 մարտ

Ստ. Բան.	10.05
Գաղղ. »	116.57 1/2

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ՝

Սեբաստիոյ կուսակալ Սպէտին փաշան Սէլանիկի կուսակալ անուանեցաւ :

Քարաբաղի նորընտիր կառավարիչ Հադդի փաշան Սեբաստիոյ կուսակալ անուանեցաւ :

Մայրաքաղաքի խորհրդական Գեւալան Գործի կոմսն , որ ի մօտոյ իւր տանից կըրթայ , երկու ամիս քաղաքային պիտի մնայ իւր պաշտօնատեղիէն :

Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Սեբաստիոյ նախար. կուսակալ Սպէտին փաշան երկուշաբթի օրը ճանաչուելու է մայրաքաղաքի դարս , աւստի իւր նոր պաշտօնատեղին (Սէլանիկ) պիտի երթայ :

Երէկ Օսմանեան Ծովային զօրաց ամառականները վճարուել սկսան :

Վաղըթ իւր այս առաւօտեան թուով հետեւեալը կը դրէ .

« Մեր ստացած տեղեկութեանց նայելով , այսուհետեւ կուսակալաց կառավարչաց և Գայմադամաց անուանման մէջ պաշտօնական աստիճանին ուղ չդրուելով՝ կարողութեան միայն պիտի նայուի , և եթէ կուսակալ մ'իւր պաշտօնին մէջ անկարողութիւն ցոյցնէ , կառավարչի պաշտօնին պիտի լինէ , և եթէ այդ պաշտօնն ալ չկրնայ դոհացուցիչ կերպիւ կատարել , մինչև Գայմադամութեան աստիճանը պիտի կրնայ իյնալ : »

Քաղաքային բժշկական խորհուրդը Կ. Պօլոյ դեսպանաց մէջ տանքն տարիէ աւելի ժամանակ աստարի պաշտօն վարող դեղագործաց արտօնութիւն տուաւ , որ մինչև տասն և հինգ օր խորհրդոյն պաշտօնարանը ներկայանալով վարպետութեան համար քննութիւն անցունեն և վկայական ստանան :

Երեսփոխարէն Բէթիլին դրութիւնը ջնջուելու և ծխախոտ վաճառողաց բոլոր առաջնոյն աղատ լինելու զորոյցներուն վրայ , խանութպանք նոր տարւան համար Թէքլէքէն առնելու կեցած էին : Բայց վեց տրոց վարչութիւնն այս զորոյցներն հերքելով , հըրաւէր կարգաց ծխախոտ վաճառողներուն , որ իրենց առեւտուին ի դործ դնելու համար պէտք եղած Թէքլէքէններն ստանալու վրութան :

Երկրի կողմը Քոմարօֆ Ռուս գրին , դապար վերաւորող Տէլի Մէհէմէտ անուն Պանիային հարցաքննութեան մէջ բացարձակապէս յայտարարեւ թէ ինք դիմումը դիտակ արձակած էր Պ. Օնուի և Պ. Քոմարօֆի վրայ : Հաստատուեցաւ որ այս միջոցաւ Պոլսի նիստին նոյն օրն յայտնուեւ թէ դէ-

մէն երկրիք առաջին Գրիտանեային կամ Գրիտանեայինը պիտի դարձնէր , և երբ երկու Ռուսերը տեսնուեւ իւր այս որոշումն ի դարձ դնելու ուղիք էին միւս երկու Պանիայցիք ջանացեր են զինք արգելաւ , և այս պատճառաւ իրենց միջև կռիւ տեղի ունեւ : Նախ , այն երկու Պանիայցիք վերաւորուեւ , իսկ յետոյ Տէլի Մէհէմէտ ուղղակի Պ. Օնուի և Պ. Քոմարօֆի վրայ դիտակ արձակեւ : Պ. Քոմարօֆի մահաւան լուրը սուտ կը համուի :

Սինդ դեղագործ տակաւին աւաղակայ ձեռքէն չկրցաւ տղատիլ , բայց Անգլիական կառավարութիւնն յանձն առած է որոշեւ եղած վերականգնող վճարել :

Վիքթոր Հիւիօ Գաղղիացի մեծանուն բանաստեղծն իւր ծննդեան 79 րդ տարեդարձը տօնեց փետր. 21ին : Ամեն տարի ծննդեան տարեդարձին առթիւ գիրք մը հրատարակելու սովորութեան համեմատ , Պ. Վիքթոր Հիւիօ քանի մ'օրէն գիրք մը պիտի հրատարակէ « Կրօն և Կրօններ » աւանդով :

Յունաց Պատրիարքարանին մէջ տպարան մը հաստատելու որոշում լինելով , փարիզ բնակեալ Սթաթմանուն Յոյն մը յանձն առաւ յիշեալ Պատրիարքարանին ընծայ ընել տպարանի մ'ամբողջ պիտոյքն ու մեքենայն :

Ե Ս Ն Մ Ը Ո Ւ Մ Ո Ւ Մ Ի Է	
Կրկ լրիկուց գոյուեցաւ	44.21
Այս առաւօտ բացուեցաւ	44.30
Կէս օրին	44.32
Բաժնի կրկնութիւն	Քր. 38
Թղթ աղբար	Լր. 880

ԱՅՈՒՄԱՐ ԳՐԱՐԱՆ	
20 փետրվար	
Անգլ. լրիւ	410 8
Կարօլին տիկ	87 18
Խիւլիսի Ռուս	90 6
Ռուսական թղթաղբար	8 րալ. 52 քարք
Գըրմիլ	47.51 30
Մէհիսիկ տարբերութիւն	8 2
Հինգ նոյն	23
Մէհիսիկ	23
Պրին	470
» 5 փարանոց	240

ԱՅՈՒՄԱՐ

Գոհութեամբ կը ծանուցանեմք թէ ի նպատակ Հայաստանի սովելոյ Մանչեսթըրի աշխու աղագայաց բացած երկրորդ համագործակցութեան 200 Անգլիական լիւր եկաւ շարաթօրը կեդրոնական Մասնաժողովին :

Ոչ նուազ գոհութեամբ կը լսեմք նաեւ թէ մեր Ռուսաբնակ Հայ եղբայր կողմանէ երեք հարար ռուբլի դուլմար մը զրկուեւ Սարատուան ընկերութեան , Մշակի պատուարժան իւր բաղրութեան միջոցաւ :

Սովիլի դատ , Բադուի երեւելի աղագայիններէն Պ. Յովհաննէս Վարձի գուլեանց հինգ հարիւր ռուբլի նըւերէն է յիշեալ ընկերութեան , որ պէս զի՝ ըստ օրինի՝ մշտնջենաւոր պատուոյ անդամ ընդունուի :

ԹՂԱՅՈՒԹԻՆՔ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՅ

Անթապէս առ մեղ ուղղուած հետեւեալ դրութիւններն յառաջդիմաւոր աղագայաց ուղագործեանը կը ներկայանան .

Անթապէս Կ. Թ. Ռուսաբնակ 1880 փետր. 4

Տէր Խմբագիր .
Բնակատեղէն ուրախալի է Հայոցս

տեսնել որ օտարազգի կարեւոր մարդոցմէ շատեր համակրութեամբ կը դիմեն զմեզ : Եթէ այնպիսիք տան մեզ , եթէ ոչ այլ ինչ , դէթ իրենց խրատն , շնորհակալ կը լինեմք , զի դիմեմք թէ թէպէտ միայն խորհուրդն որչափ և իմաստուն՝ բաւական չէ դմարդ նպատակին հասցընելու , սակայն և առանց լու ուղղութեան ամենայն դործնական ջանք անօգուտ , նաեւ ֆիստաբեր կրնան լինել նպատակին :

Նախագահ կեդրոնական թուրքիոյ ռուսաբնակներն , Մի. Թուրքիա , դրած է և կը դրէ Հայոց վերայ առաջադրակիթ աշխարհ . կը յուսամք թէ իւր գործներն մեղ նպատակաւոր աղագործութիւն մի կը դործեն Եւրոպայի և Ամերիկայի մէջ : Մի. Թուրքիա հաճեցաւ Հայոց միտքան և առաւել եռանդեամբ . դործելուն հարկը բացատրող յօդուած մի դըրել , զոր թարգմանելով կուղարկեմ առ ձեզ , վստահութեամբ թէ կը կամեք հրատարակել :

Յիշեալ յօդուածոյն առթիւ տեսող թէ մեր աղգին հետ առաւել կամ նուազ յարաբերութիւն ունեցող օտարականք իսկ մեր վրայ առաւել կամ նուազ սխալ դատարարներն ունին : Եթէ փախաւքեր ի մեզ որ քաղաքակիրթ աշխարհ մեր վիճակն ուղիղ ճանաչէ , պարտեմք Հայ-Գաղղիներէն թերթ մի ունենալ : Այսպիսի թերթ մը հրատարակելու առաջարկութիւն եղած է քանիցս , սակայն դործագրուած չէ . շատ դժուար դործ մը չերեկիր թուի թէ պէտքըն զգալի չէ գեւ. ըստ արժանեոյն :

Ընդունեցէք , Տէր , զխորին մեծարան իմ , որով եմ ջերդ եւ

Մ. Մաթթի Գաբրիէլեան

Անթապէս 4 փետր. 1878

... Տէր .

Տեսնելով Հայոց նորոգ շարժումն ի յառաջդիմութիւն , և միշտ ի խորին համակրութեան զոր ի վաղուց հետէ կըրգամ այդ աղգին վերայ , ուղղի ներկայացուցել նմա բարեկամական դիտողութիւն մի , զոր կը յուսամ թէ կը հաճիք հիւրընկալել ջեր պատուական Մասնիկ մէջ :

Հաստատ համազումն է թէ Հայոց անմիւթեան և բաժանումներէն մեծապէս վտանգեալ են իրենց շահերն : Խօսքս Հռուսկաբաւան և Բողոքական Հայոց բաժանման վերայ չէ անշուշտ , որով բոլոր աղգին անդամաց թիւէն յոյժ թիւթեւ նուազումն եղած է :

Կուղեմ անկարելի նոյն ինքն Ռուսաւորական Հայոց բաժանումներն , որ աղգին յառաջդիմութիւնն այնքան կը յամարանեն , և զորոց դոյութիւն , որպէս կարծեմ , ոչ ոք կ'ուրանայ : Նպատակն է ցուցնել համայն ճշմարիտ Հայաստանի մի քանի նայն շարեաց , որ անհրաժեշտ արգելանք են այս անմիւթեան ի նըպատակն և ի դորմս : Այն շարիք կրնան ներկայացուիլ իրեն երկու տեսակ , ներքին և արտաքին :

Ի մէջ ներքին շարեաց կը միշտ դանդաղութիւն հաստատուելու վարժարաններ , ուսումնարաններ և ճեմարաններ : Թէ ի Հայոց կոյ ճիւ հարստութիւն վարժարանաց հաստատութեան համար , չիք տարակուսիլ ընդ այնս . մանաւանդ ի մեծամեծ քաղաքս : որպիսի են Կ. Պոլս , Չմիւռնիս , Կարին և Բերկա : Նոյնպէս ճշմարիտ է թէ դատարարականութեան մեծ փառաք կայ ի Հայոս Երեսփոխարդ. օմանք մեծ ծախիւ ժամանակի և դրամայ կըրթան յեւրոպա և յԱմերիկա իրենց կըրթու-

Թեան համար, սակայն բազմաթիւնը, կրնանք ըսել ընդհանուր, սակայն ուսած են մնալ ի տան, և ապրել և մեռնել ի տղիւթեան: Ի հարկէ ակնկալելի չէ որ մի մարդ հաստատէ և պահէ ուսումնական մի: պէտք է որ բազում հարուստ մարդիկ միանան ի ջանս վան դաստիարակութեան, և ծրագիր յորինեն բարձր վարժարաններ հաստատելու ուր և Հայք կը դառնան: Դաստիարակութեան աղբայրն դրութիւն մը պէտք է լինի Հայ ժողովրդեան համար: Հայք փոխանակ աղբայրն վարժարաններ ունենալու: սակայն ուսած են՝ կամ մնալ ի տղիւթեան, կամ երթալ ի վարժարան, որ երկրին մէջ հաստատուալ են յօտարաց: Անշուշտ այնպիսի վարժարանք հաստատուած պիտի լինեն, եթէ չլինեն նախնաւոր և բաժանման ուղին զոր յիշեցին: Ինչ են սակայն չարիքն, որ կը ծագին ի չղոյէ լաւ վարժարանաց: Բազմաթիւ են այնք, յորս կան երկու կամ երեք յաւի հետեանք յոյժ կարեւոր և յայտնի, զորս պէտք է յիշել: Մին ուս է որ Հայք առանց լաւ վարժարանաց կը մնան և պիտի մնան առանց դաստիարակեալ կղերականութեան: Լուսաւորչական եկեղեցւոյն կղերականքն անպատուել չէ նպատակ: Գիտեմ որ Հայ եկեղեցականաց դժբաղդութիւնն է մասնաւոր քան յանցանքը որ նորա տղէտ են: և սակաւթիւ բացառութիւններն ալ չեմ անդիտանար: Պարզապէս ուշադրութիւն կը հըրաւիրեմ յորդուութիւն ինչ քաջամասնօթ ամենեցուն որ կը ճանաչեն ըզՀայս, երբ կըսեմ թէ նոցա դրեթէ բոլոր եկեղեցականք այնպիսի մարդիկ են որ սակաւ ինչ կամ ոչինչ դաստիարակութիւն ընդունած են: երբ նկատեմ թէ ինչ մեծ շահեր կը յանձնուին ի ձեռս կղերին, թէ նա պիտի լինի առաջնորդ ժողովրդեան, ուսուցիչ բարոյականի և կրօնի: երբ յիշենք թէ մարդիկ կը նային ի նուսա վան խրատու և խորհրդոց նըկատմամբ մեծամեծ խնդրոց ժամանակիս և հանդերձելոյն, կրնանք հարցանել համարձակ թէ ինչ մեծագոյն չարիք կրնայ լինել ժողովրդեան մի՛ քան ունենալ աղէտ կղեր: Սակայն ինչպէս կրնայ աղբ մի ունենալ դաստիարակեալ կղեր առանց վարժարանաց և ուսումնականաց:

Նոյնպէս, հասարակ և բարձր վարժարանաց դաստիարակութեան չարիք բուսնին, այլ լաւ վարժարանաց մէջ կրնան պատրաստուիլ: Նըմանապէս, լաւ վարժարանք կրնան պատրաստել մարդիկ յարմար հըրաւարական ալ և ալ պաշտօններու: Հայք երբեմն կը դանդաղին որ դուրս կը մնան ի պաշտամանց կառավարութեան, կը խոտովանիմ որ Դուռը շատ պատրաստութեան ուսած չէ ներմուծելու զՀայս ի ծառայութիւնս կառավարութեան, սակայն ճշմարիտ է թէ յոյժ սակաւք ի նուցանէ լաւ դաստիարակեալ ըլլալով յարմարութիւն ունին մանեղոյ այնպիսի ծառայութեանց մէջ, և մասնաւոր, բարձր գիւրքեր դրուելոյ:

Ասանք են ներքին չարեաց միքանն, որ յառաջ կուգան ի մաս հարցոյ անվտանգութեան և աղբայրութեան տէր Հայոց:

Գալով արտաքին չարեաց՝ որք կ'աղբերանան ի նմին անվտանգութեան, զայնս ևս ծանր կը դանենք: Առաջինն, զոր պիտի յիշեմ, է այն զի Հայոց համբաւն վնասուած է Եւրոպայի մէջ: Անդ զի մէջ, զոր օրինակ, մարդիկ կը հարցանեն իրարու

թէ էր Հայք չեն հաստատուել վարժարաններ, և չեն դործեր միարան ի յառաջդիմութիւն աղբին, ինչպէս Պոլսոյ կընեն: Եր չենք ըստեր նոցա առաւել ջնքմութեամբ պահանջել Դուռն իրենց բնական իրաւունքն: Ինչ պատասխան կրնայ տրուիլ այսպիսի հարցոյ: Վախեմ զպատասխանն պիտի դանեմք ի ինչեալ անմիութեան:

Ճշմարիտ է որ գիտաւոր Հայ թերթեր շատ բան խօսած են անցեալ հինգ տարիներու մէջ նկատմամբ իրաւանց, պարտուց և պատասխանաւորութեանց Հայ ժողովրդեան, և այս արժանի է բարձր գովութեան: Ճշմարիտ է նաև թէ Հայոց Պատրիարքն Գրան ունի ստեղծ հրաւիրած է Հայաստանի Հայոց առաջնորդաց վրայ: սակայն ի դուր կը խնդրենք անցեալ տարեանմեայ պատմութեան մէջ Հայոց ինչ և ինչ մի այնպիսի դործն որ ունենայ զարգացման թիւն համարեղ զաշխարհ թէ նորա են աղբ անքնի մի և հաստատուն: Խորին ցաւով կը դրեմք զայս, և այնու վատհասութեամբ թէ չարեաց յայտարարութիւնն կրնայ օգտակար աղբայրութիւն մի դործել ի բարձունքն նոյնի:

Սակայն անմիութիւնն Հայոց համբաւն միայն վնասած չէ: առաւել դործնական վնասն պատճառ եղած է: Իրք խնամով ուսումնասիրելին զի՞նչ անցեալ տարուց ի Բրիտանական Բայրամէնթի նկատմամբ Հայոց դիտած ըլլալու են առհասարակ, զոր կրեցին ջատագովք այդ աղբին: նաքա դասն որ դժուար է Հայոց նոր պատմութեանց ցուցանել բան մի որ թուէր հրաւիրել իրենց վերայ զուշ մարդկային աղբին: Յայտնի է թէ նորա հարկադրեալ էին նկատել ըզՀայս իբրեւ բաժանեալ անհասանք ցրուելու ընդ պետութիւն Օսմանեան առանց առանձին գլխոյ, առանց կազմակերպութեան, առանց ծրագրաց և նպատակաց: Ահա անոր կը ծագի դժուարութիւնն նոցա համար օրինադրելու մէջ: Կրնայ ըսուիլ թէ նոցա աշխարհագրական լայնատարած բաժանումն մեծ պատճառ է այս անմիութեան, և արդարեւ ճշմարիտ է աստիճանաւ ինչ: Պատճառն ինչ ալ որ է, հարկ է որ չարիքն վերցըուի: Որչափ և մեծանան լինին Եւրոպական աղբը, դժուար պիտի դանեն, եթէ ոչ անհատին, օգնել ժողովրդեան մի անհատից, որք յառաջդիմեան սկզբամբ միմեանց կապուած չեն, և որք յօժար չեն ի բոլոր թողուլ անձնական ծրագիրներ և կիրք ի սէր աղբային բարոյն: Պատմութիւնը լի է օրինակօք աղբաց և աղանց, թէ և իսոր և առանց միջոցաց, որք յաջկած են մեծամեծ դժուարութեանց և ձեռք բերած են մեծամեծ մեղադրանքներ անձնութեան և միաբան դործակցութեան:

Գուցէ ոչ ոք պիտի լսէ ձայնս, սակայն ես ի խորոյ սրտիս խորհուրդ կուտամ գիտաւորաց Հայոց ի թուրքիս, դանել հասարակ հիմ մի, որոյ վրայ կարենան դործել ի միտին, ոչ ընդդէմ կառավարութեան Գրան, այլ յազատելու զայն իրաւունքն որ իրենց յատուկ են իբրեւ ժողովուրդ:

Տեղեկութիւն չունիմ մանրամասնութեանց ինդոյն որ կը վերաբերի միութեան երկից կրթական ընկերութեանց ի Եւրոպիս: սակայն ըստ ընդհանուր սկզբանց, այսպիսի միութիւն մը յոյժ բազմաթիւ կը լինի ինձ: Հարկ է որ ի Հայս առաւել դործաւոր միտում մը դոյնայ ի միութիւն եթէ այդ աղբը պիտի պահպանէ իւր շահերն յայն մեծ քաղաքական յիշա-

ղըմանց, որ յամբ սակայն սոսոյզ յառաջդիմութիւն մի կրնան յիմանալ ան պետութեան:

Թ. Գ. Թրքալիք

Երկիր 29 յունիս 1880

Խաղաղարարական Տէր:

Քաղաքիս Միւթէսարըք Բեռք պէյ օրերս կ'սկսի իւր պաշտօնին: Եւրոպիոյ հասարակութիւնը շատ դուր է այս նոր կարգադրութեան վրայ և քաղաքային մեծ բարեկարգութիւններ կ'ապահովէ նորին մեծութեան, շատ կը փառաբերեն որ իր յոյսեր պահպանէ իմ մասին առ ցոյժ կանխահաս կը համարիմ իր վրայ տեղեկութիւններ տալ:

Քաղաքիս օրուան խնդիրն է դարձած այսօր ցուրտ խնդիրը: շատ ծերունիներ կը վկայեն թէ իրենց օրով տեսած չեն երբեք այսչափ տեսական և ստատիկ ձգման: Թշուառութիւնը ամենուրեք՝ մասնաւոր աղքատաց հիւնները կը տիրէ: Եւ թէպէտ յանձնախումբ մը, յորում գովելու եռանդեամբ կաշխատին Սէֆերեան Նազարէթ և Պոնտօքեան Մուրատ Էֆէնդիներ, աղբայրները զրամ հանդանալեթ կ'արելի ձեռնառութիւններ կընէ, սակայն աղքատաց վիճակը ասիսին տնդարմանելի կը մնայ:

Ամեն առեւտրու ածուխը սպառած է, ինչ ընեն աղքատներն՝ որք ոչ ածուխ, ոչ հաց և ոչ զգեստ ունին: Կըսուի թէ մի քանի աղքատիկ մանուկներ ցուրտ գիշեր մը ստուած են: ճանապարհներու վրայ ստուերներուն թիւը շատ է: Բազմաթիւ եղերս, ոչխարներ և այլ կենդանիներ նոյնպէս ստուած են: Ճիշդ այսպիսի ժամանակի մը մէջ տեղւոյս կառավարութիւնն անարդարանալի կատարելեամբ տուրք կը պահանջէ օրերով անօթի մնացող աղքատներէ իսկ: Մենք չենք կրնար հաւատալ թէ հայրադրով կայսեր հրամանը պիտի լինի, որքան կը կարծենք թէ բարեկարգիչ(°) Ալեմ կուտակային և մեր նոր Միւթէսարըք Բեռք պէյի կատարելիք առաջին մեծագործութեանց արդիւնքը լինի:

Գուրտի սկսելը 30 օր է մի և նոյն սաստիկութեամբ: շուկայի խանութները մեծ մասամբ դոց մնացին: 2 կանգունի չափ ձիւն կայ: վերջին օրերս Բուրքը ստուերուն պատճառաւ մարդիկ սկսան ջուրն ալ ստակով գնել: Իրնս գետը բուրբոյն ստուած է: Թատարն ու զըրուրցները դադրած: Եկեղեցիները ոչ ոք կը յաճախէ:

Վերջերս՝ Ռուսներուն բացուեցաւ արեւմտայն և ուսումնասիր Տիկին Մարիամ Գառնմեանի Հոգաբարձութեան և Հայրենասնէր Պոնտօքեան Յակոբ Էֆէնդիի տեսչութեան տակ:

Վարդապետն աղջկանց վարժարանը բացուած է արդէն հիմնադրութեամբ Փորթուղական, Արգարեան, Ճգնաւորեան, Փատարեան և Հապարեան Էֆէնդիներու և նախնաձեռն վիճակ մ'ունի: Թատարական ընկերութիւնը ցուրտէն առաջ Պոնտօքեան Յակոբ Էֆէնդիի հեղի նախած ժէնըմիլիոն երկրայացու մը տըռաւ ինչպատա նոյն զարոյթն, յորմէ բաւական մուտք դրացաւ:

Աղբայրն ըստերու չարքին մէջ կարեւոր է հարցոյն նաև Ճգնաւորեան Գեր. Առաջնորդ Սրբազանի իր պաշտօնէն հըրաժարելը: Նորին Գերապատիւ Սրբազանութիւնը կը յուսայ թէ ժողովրդական շրջանի մը մէջ աւելի օգտակար կրնայ ըլլալ աղբին քան թէ պաշտօնական: Խոսքն ժողովը ընդունելով իր հրաժարականը յղեց Կեղր. Վարչութեան:

Թաղային միացեալ դպրոցը դեռ դուրսէն կը կենայ: միայն Կատուածածին եկեղեցին բաւականին լաւ դպրոց մը բացաւ ընդ տեսչութեամբ Սէֆերեան Գեր. Էֆէնդիի: մնացեալ վեց եկեղեցիները դեռ անդպրոց կը դառնան: հոգ չէ՝ թող շարունակեն այնպէս: օր պիտի դայ՝ և մերձ է արդէն այն օրը՝ ուր այն եկեղեցին որ դպրոց չունի, պիտի չքանայ և ինք:

Անի բազմաթիւ եկեղեցիներն իրենց դարաւոր տեղեկներու տակէն անէ՛ծք և նոյ՛մք կը կարողան մեր թաղականաց հոգին կրող Հայոց վրայ:

Բնդունեցէք, Խաղաղարարական Տէր, յարգանքս և բարեհաճեցէք ներկայս հըրաւարակել Ձեր պատուական Մտտեաց մէջ:

Մնամ

Ե. Ջ. Գ.

Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ վաղըֆներէն Պէյ-Օղլու Սադա-Ջըրմաչ փողոց թիւ մէկ տանը երեք բաժնէն մէկ բաժինը Մահմէտ Էֆէնդի և Ժափու հանուած ըլլալով, 300 Օսմ. տակի վճարող դրամ տեսած է որ կը ծանուցուի ներկայիս, և եթէ տակի վճարող կայ, թուականէն մինչև 13 օր պէտք է դիմէ առ Հոգաբարձութիւն Կալուաւոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն Ղալաթիոյ:

19 փետր. 1880 Ղալաթիա]

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ա. ԱՋԱՏԱՌՆԱՆ

ՓԻԼՍՈՓՈՍՕՖԻԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ

ԺՈՂՈՎՐԴԱՅՈՒՆ

Փոք

Նախարար Ման Ս.

Գին հինգ դր յարձաթ:

ՏԻԿԻՆ ԲԱՐ ԲԱՌԱՌՆԹԻՒ

ՓԻԼՍՈՓՈՍՕՖԻԱՆ ԵՆ ԵՐԱՐԱՋԱՓՈԹԻՒՆ

Վասն նախադարձական Ա. տարւոյ

Թարգմանալ Դ. Յ. Մեմբեռն

Աղբայրն վարժարանաց մէջ փոքրիկ մանկանց անխնամ վիճակին դարման լինելու համար այն գրքին հըրատարակութեան ձեռնարկուած է, որոյ Բ. մասն սլ արգէն մամլոյ ներքե է:

Աւելորդ է գովեստել ընել Տիկին Բար Գառնմեանի վրայ, որոյ դաստիարակը քաղաքի բոլոր նախնական վարժարանաց մէջ ընդունուած են, և որոյ յիշատակին արձան կանգնած է երախտագէտն Գաղղի:

Կեղերոնատեղին է Արամ Աճեաւնի դասնեակը, Երուսաղեմի լան վերէյարկ թիւ 1. կը գտնուի նաև բոլոր Հայ դրամաճառաց քով և մասնաւոր Ս. Գուկասեանի դրամաճառանոցը: Գին 100 վարայ:

Շատ առնողին մասնաւոր զեղչ:

Ի Լ Ա Ն

Նիդալմիլէ Էլզաբէ անպարնաս խթիմիլէ դայրը ստիճ օլադադ մէվ ճուտ օլուդ ֆիրուխթ օլունաճաղը իրան օլունան երկրիմի տօգուդ դաւլմ: քէօհնէ Էլզաբէն պէհադ շուրուլթը մուգարբերէսիլէ եանի սիմ մէճիտիէ երկրիմի դուշա օլադադ նաքտէն վէ փէշինէն տուպ պատէհու Էլզաբէն մէքիլուրէ թէսլիմ քըլլնմաք շարթը վէ շէրայիթը սայիլէսի իլէ հալպիլէ նէգարթիլ լէվաղիմաթ տայիլթիլմաթ թէքրար միւզալէտէլթի պիլ իճրա տէֆիթէրի մալիս սուրնմա մուրադգամ օլան ֆիլպիթ լար իլէ թալիպէրի Էօհալթէրիմաթ թէգարբուր իթմիլ իքէն պաւնարըն մէքիլուր ֆիլպիթ իլէ պիլ հիտադ էսմմը հէր նէյէ պալիդ օլուր իտէ ումում պէհադըն թօք եէքիլնիէ երգտէ պէշ դամիլ իլէ իլթիրադընա տիկէր դուհուր իտէն թալիպի Էօհալթէնմաթ քալմըլ օլմաղլէ թարիլի իլանման իթիլպարէն իլիլմի տէօրթ սատթ միլուրիլն քատար թէքրար երգտէ պէշ դամիլ իլէ իլթիրադընա թալիլ օլմադար դադուլ օլունաճաղընմա, օլվէհիլէ թալիպէրիլն մոյլթիլթի մէքիլուրէլէ կէլմէլթիլ:

1880 Շուալթիմ 19

Պապը Սերապէրի

ՅԱՅԱՆԻ ԵՆԻՐՈՐ

Յայանի է որ երախայր ծնանելէն
մինչ երեք տարեկան հասակը դրե-
թէ շարունակ փորի ցոյց փորհարու-
թիւն, ստամոքսի անհանգստութիւն,
անքուն մնալ, ջղային զրգուածիւն
և այլն կունենան, մանաւանդ աղւա-
հանելու միջոցին, և այս ներդրութիւն-
ներն ալ աւելի կը ստատկանան ամառ-
ւան տաք եղանակին: Սուրբինի Շի-
րօքը վերջիւնալ զժուարթեանց ա-
մենուն ալ առաջը կ'առնէ ու կը բը-
ժըլկէ, որով երախան կը հանգչի ու
կը զորանայ յուրախութիւն մեծ իւր
ծնողաց: Գործածողները շատ գոհ
են: Ուղղը կընայ փորձել. դինն ար-
ժան է. նորածին երախայր կ'աթի-
լով կը արուի, վեց ամիսէն վեր եղ-
ղին օրը երեք անսլի դրգալ. կը
ժախտուի և Պօլիս Ղալաթիա Միւսա-
եան և ընկերաց Սմերիկայի մաղաղան:

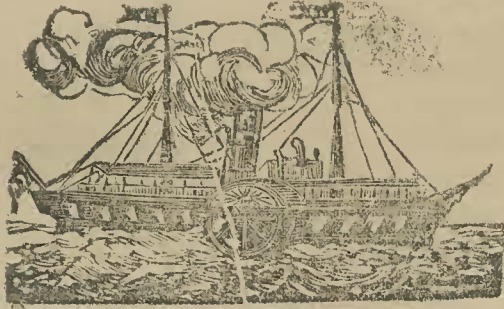
Լրագիրս ամէն օր կը հրատարակուի
բաց ի կիրակի և տոն օրերէ:

Բաժանորդագրութեան տեղն է Ղա-
լաթիա Սանտրոքըրար Զատոնէի թիւ
198, Նօրօ խան Մասիսի խմբագրատու-
նը: Իսկ գաւառաց մէջ հետեւեալ հոգա-
բարձուաց զրաւեաններն.

ԿԱՐԻՆ. Կարապետ էֆ. Զաքարեան.
ԵՐԶՆԿԱՅ. Յ. Շաւարշէֆ.
ՍԵՐԱՍՏԻԱ. Նազարէֆ էֆ. Յ. Իս-
թամպոլեանց.
ՍԱՄՍՈՒՆ. Եղուարդ էֆ. Մուրադեան.
ԿԻՐԱՍՈՒՆ. Գ. էֆ. Խ. Մազմանեան.
ՈՒՍՈՍԹՈ. Արծ. Տ. Արիստակէս ա-
ւագ. քահանայ Ֆէյլեան.
ԶՄԻՆԻՆԻԱ. Գրիգոր էֆ. Մսերեան.
ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Սարգիս էֆ. Եսկիճեան.
ՏՐԱՊԵՉՈՆ. Ս. Եթմէճեան էֆ. Եթմէ-
թիՆԻԱ.
ԴԱՐԱՆԻ. Ե. ՏԵՐԱՄ. Կերակոս էֆ.
Ս. Ղազարեան.
ՄՈՒՆ. Յակոբ էֆ. Մերեանեան.
ՎԱՆ. ԲԵՐԻԱ. Սեդրակ Ս. Խարաճեան.
ՏԻԳՐԱՆԿԵՐՏ. Թովմաս էֆ. Թա-
ճեան.
ԵԿԵՍԻԱ. Գեորգ էֆ. Ոսկերեան.
ՅՕՔԵԱՆ. Յէրշոա Ս. Յէրշոաեան.
ՏՓԻԻՍ. Պ. Նիկողայոս Տ. Ղազարեան.
ԿԱԼԿԱՍ. Պետրոս էֆ. Հաքիճեան.

ԽՄԻԱԳԻՐ—ՏԵՆՈՐԷՆ
Կ. Ս. ԻԹԻԻՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՅ
ՂԱԼԱՍԵՍ. ՆՕՐՈ ԽԱՆ

ՇԻՐՔԵԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ
ՇՈՒՆԵԱԿՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵԻԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

1880 ՓԵՏՐՎԱՐ 16 ՇԱՐԱԹ ՕՐԷՆ ՄԿՍԵԱԼ

ՄԵՆՁԵԻ ՓԵՏՐՎԱՐ 29

ԲՈՍՓՈՐԷՆ ԻՋՆՈՂ ՇՈՒՆԵԱԿՆԵՐԸ

Ժամ Երբեք Երբեք Թի-

1 30	Եկնիմաստէն Մէլար. Պէյլը. Թար. Եկնի. Սթէն. 32
	Պոյաճ. Բ. Զիսար. Պէյլը: (Սրնաւառ զիւղի չողեւաւն հետ պիտի հաղորդակցի.)
2 30	Եկնիմաստ. Մէլար. Պէյլը. Թար. Եկնի. Եմիր. 33
	Բ. Զիսար Պէյլը
3 15	Բ. Ս. Գալաթէն Եկնիմաստ. Մէլ. Պէյլը. Թար. Եկ- 18
	նի. Սթէն. Եմիր. Պոյաճը. Բ. Զիսար. Պէյլը. Սրնաւ. Օրթալ: (Ուրաթ օրերը Գուրուչ. Պէյլը.)
5	Մէլար. Պէյլը. Թար. Եկնի. Սթէն. 32
	Եմիր. Բ. Զիսար. Պէյլը. Սրնաւառ. Գուրուչ. Օր- թալ Պէյլը.
6 15	Եկնիմ. Պէյլը. Թար. Պէյլը. Բ. Պաշտէ Եկնի. 4
	Եմիր. Գալաթէն Բ. Ս. Զիսար. Գալաթէն. Սրնաւ. Չէնի. Պէյլ. Օրթ. Գուրուչ. Պէյլը. Իսկիւառ:
8	Բ. Ե. Բ. Գալաթէ Եկնիմաստ. Մէլ. Պէյլը. Թար. 25
	Պէյլը. Եկնի. Եմիր. Պոյաճ. Բ. Զիսար. Պէյլը. Սրնաւ. Գուր. Օրթալ. Պէյլը.
10	Մէլար. Պէյլը. Թար. Պէյլը. Թար. Եկնի. 22
	Եմիր. Բ. Զիսար. Սրնաւ. Օրթալ. Պէյլը. Պէյլը.

Արեւմտեան Գէլէն

1 45	Արնաւ. Գուր. Օրթալ. Պէյլը. 28
2 45	Արնաւառ. Գուրուչ. Օրթալ. Պէյլը. Գալաթէ. 25
2 45	Պէյլը. Սրնաւ. Գուրուչ. Օրթալ. Պէյլը. Գալաթէ. 22
3 30	Արնաւ. Գուր. Օրթալ. Պէյլը. 28
4 30	Արնաւ. Գուր. Գուրուչ. Պէյլը. Գալաթէ. (Բացի ուրաթէ) 21
10 45	Արնաւ. ուղղակի կամուրջ: 21
10 45	Գուրուչ. " " 28

Արեւմտեան Երբեք

1 30	Պէյլը. Բաշա. Բ. Փաշա մաշ. Գալաթէ. Բ. Զի- 21
	սար. Գալաթէ. Վանի. Չէնի. Պէյլը. Պէյլը. Գալաթէ.
1 30	Արնաւ. Վանի. Չէնի. Պէյլը. Գուրուչ. Գալաթէ. 4
2 45	Պէյլը. Թար. Պէյլը. Բաշա. Գալաթէ. Բ. Զի- 34
	սար. Գալաթէ. Վանի. Չէնի. Պէյլը. Գուրուչ. Գալաթէ.

3 45	Պէյլը. Թար. Պէյլը. Բաշա. Գալաթէ. Բ. Զիսար. 20
	Գալաթէ. Վանի. Չէնի. Պէյլը. (Ուրաթ օրերը Ժամ Տիւն):
3 45	Գուրուչ. Պէյլը. Գալաթէ. (Ուրաթ օրերը Ժամ Տիւն): 25
8 45	Պէյլը. Թար. Պէյլը. Բաշա. Գալաթէ. Բ. Զիսար. 20
	Գալաթէ. Վանի. Չէնի. Պէյլը. Պէյլը. Բաշա. (Ուրաթ օրերը Բիթաթ փաշա մաշալիս):

ԿԱՄԱՐԱՔԷՆ ԵՆՆՈՂ ՇՈՒՆԵԱԿՆԵՐԸ

Ժամ Երբեք Երբեք Թի-

2 45	Գալաթէ. Բաշա. Պէյլը. Գուրուչ. Օրթ. Պէյլը. Չէնի. Սրնաւ. 4
	Գալաթէ. Բ. Զիսար. Գալաթէ. Եմիր. Եկնի. Եկնի.
3 30	Պէյլը. Օրթալ. Սրնաւ. Բ. Զիսար. Եմիր. Եկնի. 32
	Թար. Պէյլը. Մէլար.
5 15	Գալաթէ. Պէյլը. Օրթալ. Սրնաւ. Պէյլը. Բ. Զիսար. Պոյաճ. 25
	Եմիր. Եկնի. Պէյլը. Թար. Պէյլը. Մէլար. Եկնի. Գալաթէ.
6 30	Բաշա. Պէյլը. Գուրուչ. Օրթալ. Պէյլը. Չէնի. Բ. Զիսար. 20
	Գալաթէ. Բ. Զիսար. Պոյաճ. Եկնի. Թար. Պէյլը.
8 45	Պէյլը. Օրթալ. Սրնաւ. Պէյլը. Բ. Զիսար. Եմիր. 22
	Եկնի. Թար. Պէյլը. Պէյլը. Մէլար. Մէլար.
10	Սրնաւ. Պէյլը. Բ. Զիսար. Պոյաճ. Եմիր. Եկնի. 32
	Թար. Պէյլը. Մէլար. Մէլար. Եկնիմաստ.
10 40	Պէյլը. Օրթալ. Սրնաւ. Պէյլը. Բ. Զիսար. Եմիր. 18
	Եկնի. Եկնի. Թար. Պէյլը. Մէլար. Եկնիմաստ.
11 40	Պէյլը. Բ. Զիսար. Պոյաճ. Սթէն. Եկնի. Թար. 20
	Պէյլը. Մէլար. Եկնիմաստ. (Հարաւային օդերուն Սթէնիւն չհանգչուի)

Արեւմտեան Գէլէն

3	Ուղղակի Արնաւառ. Գուր. 28
9 30	Գալաթէ. Պէյլը. Օրթալ. Գուր. Սրնաւ. 21
10 45	Պէյլը. Օրթալ. Գուր. 28
11 5	Գալաթէ. Պէյլը. Օրթալ. Գուրուչ. Սրնաւ. 25
11 45	Պէյլը. Օրթալ. Գուրուչ. Սրնաւ. 28
12	Պէյլը. Օրթալ. Գուրուչ. Սրնաւ. 4

Արեւմտեան Երբեք

3 30	Ուղղակի Գուրուչ. (Բացի ուրաթէ) 25
3 15	Բաշա. Գուրուչ. Պէյլը. Չէնի. Պէյլը. Սրնաւ. 21
	(Բացի ուրաթէ):
9 45	Գուրուչ. Պէյլը. Չէնի. Վանի. Գալաթէ. Բ. Զիսար. 34
	Գալաթէ. Բաշա. Պէյլը. Մէլար. Բ. Ե. Գալաթէ. (Ուրաթ օրերը Ժամ Տիւն):
10 30	Գալաթէ. Գուրուչ. Պէյլը. Չէնի. Վանի. Գալաթէ. Բ. Զիսար. 33
	Զիսար. Գալաթէ. Գալաթէ. Բաշա. Պէյլը. Թար. Պէյլը. (Բացի ուրաթէ):
11 40	Գուրուչ. Պէյլը. Չէնի. Վանի. Գալաթէ. Բ. Զիսար. 21
	Գալաթէ. Բաշա. Պէյլը. Մէլար. Պէյլը.
11 40	Գալաթէ. Գուրուչ. Պէյլը. Չէնի. Վանի. Պէյլը. 22

(Ուրաթ օրերը 3 4/2 ժամ չողեւա մը կամուրջէն ելլալով
Բաշա. Գուրուչ. Պէյլը. Չէնի. Վանի. Գալաթէ.
Բ. Զիսար. Գալաթէ. Բ. Զիսար. Բաշա. Գալաթէ. Եկնիմաստ.
Պէյլը. Մէլար. Պէյլը.)

“Կաւարելութիւն”

ՄԵՏԵՍ Ս. Ե. ԱԼԼԵՆԻՆ

Երբեք չ'ընկալի նորոգելու Լիւոր

(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORE.)

Մաղը իր երկտասարդական գոյնին,

ընծայելով անոր նոր կեանք, աճում,

և փայլուն գեղեցկութիւն: Իր ար-

զիւնը ստոյգ և կատարեալ է, չունի

վանելով արեւորութիւնը: Երբ մը չէ:

Միշտ կը հաստատէ ինքնին իբր
մազին բնական զօրացուցիչը:

Վաւար Միլերանցը (Մաղաղան) է—

114 AND 116 SOUTHAMPTON ROW, Լոնտոն, Լոնդոն:

Կը ծախուի ամէն Կեղծամալաճառնէն ընէ, Լոնտոն շահաւ Լոնդոն
ճառնէն, և Լոնդոնի Կեղալաճառնէն:

Կ. Պօլիս Ս. Գալաթէ. Երբեք ըսի Ֆարմասի Պրիմանի
Բէրա Միլ փողոց և Լոնդոն Գալաթէ. ըսի, Անգ-
ղիական միլերանց, Երբեք Գալաթէ. Ղալաթիա:

ԻՍԿԻՆԻՏԱՐ ԲԱՆՈՂ ՇՈՒՆԵԱԿՆԵՐԸ

Ժամ Երբեք Երբեք Թի-

2			8 30
2 30	8 15		8 50
3	8 35	Պէյլը. Պէյլը.	9 20
3 25	9 10		9 50
3 55	9 35		10 10
4 25	10		10 45
4 45	10 25		11
5 15	10 45		11 20
5 45	11 5		11 40
6 10	11 25		11 50
6 40	11 40		12 5
7 40	12		

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ

Ժամ Երբեք Երբեք Թի-

4 30	8	4 30	6 35
2	8 45	2 35	8
2 30	9 20	3 5	8 45
3 10	10	3 45	9 20
3 40	10 30	4 15	10
4 30	11	4 45	10 30
5	11 30	5 15	11 5
5 45	12	5 25	11 35
6 5		6	12 5